REALITATEA PATRIEI, IZVORUL VIU AL ARTEI

„Comunismul înseamnă știință ! Știință la nivelul cel mai înalt !". Este o strălucitoare afirmare, emoționantă prin adevărul și claritatea ei, rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, sintetizînd prin aceasta esența documentelor și programelor adoptate de cel de-al XIV-lea Congres — documente ce prefigurează luminos dezvoltarea în continuare a României pe calea socialismului și comunismului.

Larga deschidere a cîmpului de investigație, fructificarea tuturor valorilor umane, despovărarea de inhibări dogmatice, viziunea asupra culturii ca element indispensabil în ampla operă de făurire a unui om nou, în dezvoltarea economico-socială a României reprezintă garanția împlinirii geniului creator românesc, a voinței poporului nostru care face mari eforturi să poarte cu demnitate în circuitul neîntrerupt al valorilor materiale și spirituale mărturiile elocvente ale muncii și inteligenței lui.

Și pentru literatură, care este o luminoasă forță materială dăruită semenilor, activîndu-le gîndirea, conștiința, umanismul, nu tot știința, bogăția unei vaste culturi fertilizează talentul ? Nu tot știința dezvoltării umane ajută cercetarea unei personalități literare să sondeze adîncul vieții, să știe, să vadă, să aleagă, realizînd apoi sinteza, dezvăluind esența relațiilor între oameni, natura lumii și a societății ? Trecerea prin propria conștiință este un drum ce leagă talentul și expresia artistică de timbrul specific al individualității artistului. Cunoașterea este știință, setea de cunoaștere caută izvoarele vieții și ale cărților, amplifică talentul, trezește simțul limbii în care germinează o nouă lume artistică născută și nu făcută. Știința ajută la descifrarea acelor realități, în viață, care durează, sau le proiectează dialectica devenire. Atitudinea față de realitate, poziția ideologică, convingerile filozofice, forța prin care exprimă creatorul particularitățile firii propriului popor, specificul lui național, istoric, psihologic, nu pot fi despărțite de personalitatea scriitorului și nici de știința lui de a spune ceea ce are de spus. Cu fiecare carte nouă un adevărat artist își exprimă întotdeauna și o latură inedită a personalității sale, îmbogățită de cercetările și descoperirea lui continue. El poate fi altul și rămîne totuși el însuși, are un stil al lui. Numai inepuizabila varietate a realității îmbogățește opera unui scriitor. Literatura este un lung drum în lume, un lung urcuș către sine, o scufundare în profunzime și reîntoarcere în lume. Fiecare scriitor are eternitatea sa, unicatul expresiei personalității creatoare. Talentul lui este o moștenire specifică, tezaur al unei comori milenare, dar este și un rezultat complex al căutărilor lui, personalitatea creatoare fiind pînă la urmă tot un produs al societății. În cărțile noastre, lumea morală a oamenilor noi, viața cu frămîntările și răsturnările ei dramatice, imaginea vie, reală a umanismului socialist marchează timpul și spațiul existenței noastre.

Nu există altă cale către opera durabilă decît adînca implicare în viața poporului, cunoașterea oamenilor cu împlinirile și aspirațiile lor. În acest spirit, scriitorii, toți oamenii de cultură și artă sînt chemați să soarbă din izvoarele vii, mereu proaspete ale vieții și muncii constructorilor noii noastre societăți, să redea în limbajul specific artei adevărul epocii pe care o trăim, valorile caracteristice societății noastre. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul prezentat la cel de-al XIV-lea Congres, **„Trebuie să se realizeze noi opere literare, cu un înalt conținut patriotic, noi filme, piese de teatru, care să oglindească viața, realizările poporului nostru, să fie puternic pătrunse de înaltele idealuri ale umanismului revoluționar, socialist, să sădească în conștiința tineretului, a întregului popor, dragostea față de patrie, față de socialism, de partid, față de interesele generale ale întregii națiuni".**

Izvorul originalității este realitatea nouă, ineditul problemelor social-morale în viziunea dialectică a umanismului socialist. Cercetînd cultura constatăm că întregi epoci istorice dovedesc originalitatea literaturii și artei lor, exprimînd fiecare nu numai timpul, ci și spațiul geografic specific, spațiul spiritual al fiecărui popor. Literatura care se scrie în țara noastră, astăzi, o literatură de aleasă calitate, cu autori de o mare forță spirituală, ce au și cunoștința vieții și știința marii culturi a țării noastre și a lumii, este o literatură cu un caracter deosebit nu numai față de epocile anterioare, ci și față de literatura ce se scrie în alte părți ale lumii. Este originală nu prin excentricitate și nici prin copieri sau ploconiri față de creații ce corespund altor viziuni și concepții despre lume și realitate. Idealul și rîvna scriitorului român, poet, prozator sau dramaturg, constau în căutarea, prin harul minții și cu talentul propriu, a căii de umanizare a omului contemporan, potrivit orientărilor și concepției umaniste, socialiste. Să înalțe în lumină eroismul omului din țara lui. Și, astfel, opera de calitate, purtînd marca spațiului românesc, poate fi real universală.

Întîmpinarea anilor ce vin cu noi opere care să ne îmbogățească tot mai mult literatura pe care am adăugat-o patrimoniului culturii este o datorie de înaltă onoare și demnitate atît a scriitorilor consacrați, cît și a celor în plină afirmare. Adevărata literatură place nu prin bizarerii, ci prin înviorarea ce ți-o dă în clipa ostenită, prin umplerea cu lumină a sufletului. Este vibrația puternică în universul lăuntric, înălțare spirituală. De cîte ori nu se numesc, nu se recunosc oamenii după numele unor personaje din cărți ? De cîte ori nu se contemplă frumusețea naturii cu ochii și cuvintele poetului ? Sau dragostea, sau amărăciunea. Mutațiile în conștiință se produc uneori lent, alteori ca un fulger se ciocnesc ideile. Întrebările, demnitatea, bunul simț și rîvna de a nu trece prin viață oricum se nasc și prin cuvîntul ce pune pe gînduri, prin cuvîntul ce emoționează. Desigur, formele de expresie artistică sînt nuanțate ca viața, și altă secvență de timp sau alt om sau oameni pot redescoperi altfel același scriitor reprezentativ. Fiecare carte își așteaptă ziua de naștere, fiecare operă are un ceas al ei, simțit de autor și negrăbind prematur iscarea operei, dar nici trăind fără să lucreze cu știință la căutarea miezului ei spiritual și a sensului ei. Viața fiecăruia, talentul, cultura și convingerile fiecăruia nasc expresia artistică unicat a realității artistice unicat, încărcată de inteligență artistică, idei, sentimente, atitudini. Forța scrutării cuvintelor trezite din praful uzurii se bazează pe studiu, căutare, știință. Orice valoare trebuie să fie demnă în confruntarea ei cu aspirațiile umane, cu adevărurile umane : adevărurile și aspirațiile lumii noastre în această epocă de mari înfăptuiri socialiste.

Violeta ZAMFIRESCU

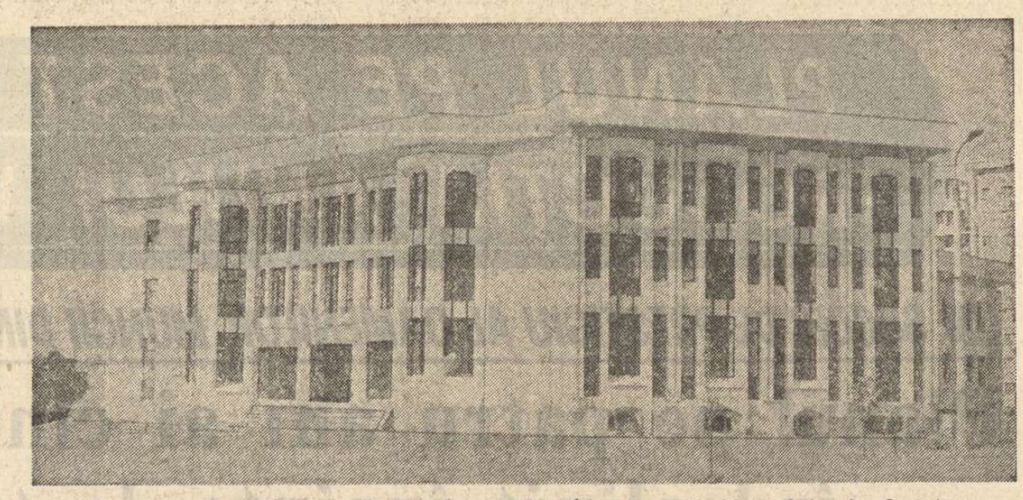

Centrul de cultură și creație „Cîntarea României" al Întreprinderii de Mașini Grele din Capitală

Dezvoltarea multilaterală a României — argument edificator al forței și viabilității socialismului

(Urmare din pag. I)

Este limpede că proprietatea socialistă, în continuă dezvoltare, politica științifică de repartizare a venitului național pentru acumulare și consum, perfecționarea neîncetată a conducerii planificate a economiei naționale românești, a întregii societăți sînt factori determinanți ai ridicării patriei pe trepte tot mai înalte de progres, de civilizație, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului. Și este limpede că numai în aceste condiții au putut fi elaborate obiectivele strategice ale dezvoltării viitoare a României, ce au fost adoptate de Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român. Socialismul și-a dovedit astfel în mod concret, în condițiile României, viabilitatea.

Nu a fost deloc ușor drumul străbătut. S-au impus în mod obiectiv eforturi uriașe — materiale, financiare și umane. A fost înfăptuită industrializarea țării. La sfîrșitul actualului cincinal, industria patriei noastre va fi, față de 1945, de peste 145 de ori mai mare ; creșterea cea mai importantă, de 128 de ori, s-a produs după Congresul al IX-lea al partidului. S-a trecut la îndeplinirea obiectivelor noii revoluții agrare. Față de 1945, s-a realizat o creștere de peste 10 ori a producției agricole. Cea mai mare pondere a acestei creșteri, de peste 6 ori, s-a înregistrat după 1965.

S-a asigurat progresul fără precedent al științei, învățămîntului și culturii. Au fost intensificate, în același timp, preocupările pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață.

Din vara anului 1965 și pînă în prezent, România a străbătut un drum eroic de grandioasă construcție revoluționară. De fapt, a străbătut un drum de muncă, de împliniri ce se regăsesc, azi, în noul tablou economic al țării, în noul climat politic, social și cultural de după Congresul al IX-lea. S-ar fi putut oare ajunge aici, pe această înaltă treaptă de progres și civilizație, dacă întregul nostru popor nu ar fi înțeles, în esența lor, principiile socialismului științific, legile obiective ale dezvoltării sociale ? Și dacă nu le-ar fi aplicat cu fermitate și consecvență ? Răspunsul e limpede. Simpla comparație între ce a fost în trecut, în condițiile dezvoltării capitaliste, și înfăptuirile de astăzi, cînd în România se construiește cu succes socialismul, este pe deplin edificatoare. Și este limpede că nici proiecția cutezătoare a viitorului, conturată în documentele Congresului al XIV-lea, nu era posibilă fără toate aceste înfăptuiri.

Fără să se fi înfăptuit industrializarea, pe baza proprietății socialiste, astăzi nu s-ar fi construit la noi în țară moderne întreprinderi, impunătoare combinate și unități industriale, care produc motoare electrice, aparatură electrică și electronică, rulmenți de diferite tipodimensiuni, calculatoare electronice, avioane etc. În concepția partidului nostru, a secretarului său general, făurirea unei industrii moderne s-a înscris ca o necesitate istorică obiectivă pentru România. Ca o unică șansă a țării noastre de a lichida rămînerea în urmă. Și, de fapt, numai pe calea industrializării s-a asigurat valorificarea superioară a resurselor materiale și umane. Numai așa i s-au putut imprima României ritmuri accelerate de dezvoltare economico-socială, de înaintare pe calea progresului și civilizației. Pe această bază s-a dezvoltat agricultura, s-a trecut la înfăptuirea obiectivelor noii revoluții agrare. Pe această bază s-a asigurat continua perfecționare a științei, învățămîntului și culturii, a întregii societăți, creșterea bunăstării întregului popor. Acum, așa cum prevăd documentele Congresului al XIV-lea, se vor moderniza în continuare uneltele de muncă. Se vor perfecționa roadele muncii. În aceste condiții se vor dezvolta neîncetat industria, agricultura, întreaga economie națională, se preconizează noi progrese în domeniile științei, învățămîntului, culturii, ridicarea continuă a nivelului de trai.

Partidul, secretarul său general vor promova, așa cum a hotărît Congresul al XIV-lea, forme superioare de conducere științifică a tuturor sectoarelor de activitate. Problema progresului societății socialiste românești este abordată, în documentele Congresului, într-un mod științific, în deplină concordanță cu legitățile obiective ale progresului patriei, cu posibilitățile reale existente în țara noastră. La baza acestui proces se află înțelegerea adevărului că proprietatea, producția și repartiția constituie „pîrghiile turnante" ale progresului societății.

De fapt, relațiile de proprietate, rolul producătorului în societate și poziția lui față de mijloacele de producție, felul în care sînt repartizate roadele muncii vor defini și de aici înainte întreaga activitate de construcție a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Dintotdeauna, de-a lungul istoriei, acest raport a ilustrat trăsăturile fundamentale proprii oricărei societăți. Contemporaneitatea însă, prin diversificarea orînduirilor sociale, prin existența concomitentă a socialismului și capitalismului, a adus noi probe prin care întărește acest adevăr. Așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în magistralul Raport prezentat la Congresul al XIV-lea, așa cum se reliefează în întreaga sa operă social-politică, sînt numeroase aspectele prin care noua orînduire socială își manifestă superioritatea față de capitalism. Dar poate că cel mai important dintre ele îl constituie relațiile de proprietate. Are profunde semnificații, în acest sens, faptul că în societatea noastră proprietatea socialistă a asigurat condițiile absolut necesare pentru o puternică dezvoltare a avuției țării. Poporul își folosește dreptul de proprietar în scopul dezvoltării neîncetate a propriei lui averi. În același timp, proprietatea socialistă a determinat schimbarea a însuși statutului omului în societate. Pentru că pe baza ei a fost înlăturată exploatarea, s-a instaurat dreptatea socială. Omului i s-a redat demnitatea la care avea dreptul prin condiția lui morală.

Prin toate aceste înfăptuiri, socialismul își confirmă, așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, de la tribuna Congresului, forța și superioritatea. Și se dovedește a fi cu adevărat orînduirea socială cea mai dreaptă și umană din cîte a cunoscut omenirea pînă acum. Calea socialistă de dezvoltare este ireversibilă.

Adrian VASILESCU

IALOMIȚA

Manifestări cultural-educative

În toate localitățile din județul Ialomița s-au organizat și se organizează o gamă bogată de manifestări. La centrele de creație și cultură socialistă din Fetești, Urziceni, Țăndărei și Slobozia, din comunele Adîncata, Grindu, Săveni și Movila au avut loc spectacole, expuneri, simpozioane. La complexul C.F.R. Fetești a fost organizată o expunere-dezbatere, iar oamenii muncii de la Întreprinderea de Execuție și Exploatarea Lucrărilor de Îmbunătățiri Funciare Ialomița au luat parte la simpozionul „Documentele Congresului al XIV-lea al partidului, temelii trainice, mărețe perspective pentru ridicarea patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație". Biblioteca județeană împreună cu consiliile comunale de educație politică și cultură socialistă din Săveni, Adîncata, Grindu și Movila au organizat prezentarea volumului „Epoca Nicolae Ceaușescu — puternică afirmare a României în conștiința lumii". Pentru fruntașii în producție de pe Platforma Combinatului Chimic Slobozia Centrul de creație și cultură socialistă Cîntarea României al sindicatelor din municipiul Slobozia a organizat seara cultural educativă „Tinerețea ne e dragă". **(MIHAI VIȘOIU).**

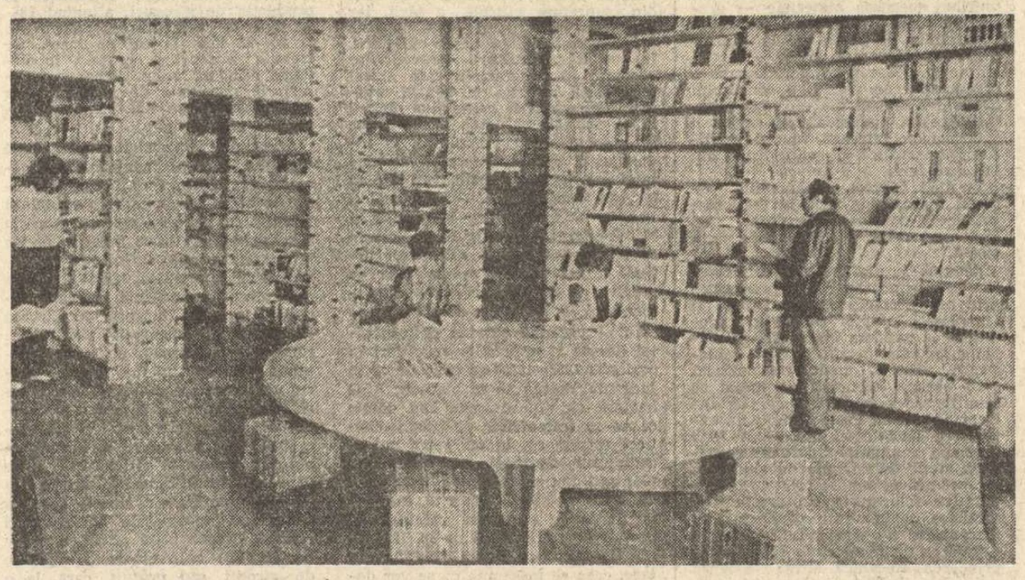

Biblioteca Centrului de cultură și creație „Cîntarea României" din municipiul Satu Mare

Foto : **S. Cristian**

Noi valori din rîndul celor mulți

La frumoasa tradiție a literaturii române de a se improspăta prin filtrul calificat al cenaclului literar, începînd cu „Junimea", cu „Semănătorul", cu „Literatorul", cu „Sburătorul", cu alte și altele în decursul timpului, astăzi se adaugă perspectiva mult amplificată și eficientă a sistemului de cenacluri literare sub arcul de lumină al cuprinzătorului Festival național „Cîntarea României". Dacă ne-am propune o hartă a cenaclurilor din țară, majoritatea cu vechime și bune rezultate, ar rezulta o rețea de lumini, în ansamblu o autentică și întinsă constelație spre care privim cu satisfacție și încredere.

Ca să ne susținem afirmația cu exemple ne-ar fi necesar un spațiu mult mai cuprinzător rămînînd totuși pîndiți de riscul să nedreptățim pe cineva sau să ne scape vreun nucleu de valoare în raport cu numeroasele cenacluri funcționînd în orașe sau în comune, în centre de creație și cultură socialistă „Cîntarea României", în întreprinderi, unități de învățămînt de toate gradele, în alte așezăminte culturale. O seamă dintre acestea sînt în stadiul realizărilor editoriale, echivalentul împlinirii sarcinii fundamentale, aceea de a descoperi și propulsa în mișcarea literară contemporană (astăzi, ca și în trecut) vigoarea nouă a unor talente și valori răsărite din mase. Majoritatea contribuie, de asemenea, prin forme specifice, cu fantezie, inițiativă și dăruire, la tensiunea spirituală la care au astăzi dreptul nu numai cîteva mari orașe și centre de cultură ale țării, ci, foarte larg, orașele și comunele din toate județele patriei unde se desfășoară o permanentă activitate culturală pe baza forțelor proprii, a talentelor aduse la lumină de marele festival al muncii și creației.

În viața de cenaclu nu-și au loc ingustarea și unilateralizarea. Păstrîndu-și caracterul de bază — literatura —, cenaclului îi sînt necesare largi deschideri spirituale și organizatorice. Mi se pare normal ca dezbaterile de lucru să departajeze valorile, autenticul, nu însă în numele unei unice sau unei anumite modalități. Își au frumusețea atît grădinile în care se cultivă un singur soi de floare, dar și cele în care înfloririle sînt variate și se disting prin culori și parfumuri deosebite. Esențială este luarea în discuție cu același discernămînt și răspundere a tuturor stilurilor și modalităților, cu condiția ca ele să acopere sau să tindă spre culoare și autenticitate. La fel de justificată este poziția față de originalitate, în contradicție cu mimarea sau chiar imitarea marilor valori literare sau cu înscrierea comodă în modalități artistice în vogă într-un moment sau altul.

Este evident că lumina cenaclului atrage și fascinează aripi literare încă în formare, implicînd o susținută activitate în jurul lor destinată să-i apropie de curajul necesarelor descoperiri de sine, în lecții de zbor care nu sînt nici simple și nici ușoare. Este necesară la acest punct evidențierea continuității în viața cenaclului. Ar fi de zis că într-o ședință de cenaclu nu se poate rosti totul, deci nu se poate la sfîrșit trage o linie sub care să se înscrie neapărat o concluzie. Dimpotrivă, impresia finală trebuie să fie aceea de „ceva" rămas de spus, „ceva" ce va trebui formulat și reformulat necontenit într-o desăvîrșire și adevărată împlinire.

Referirile de mai sus vizează opinia critică a cenaclului, și nu avem în vedere exclusivitatea unuia singur, a „criticului de profesie" nu ușor de găsit peste tot ; gîndul nostru se leagă de substanța colectivă și principială a purtării discuțiilor, a analizelor, acolo unde funcția critică se cere exercitată cu bun simț și răspundere, cu un profund respect față de idealul estetic și principial. Acolo unde se împart laude sau se practică partizanatul ostentativ, acolo unde nu sînt argumente, nu poate fi vorba de spirit critic. Corectitudinea dezbaterilor în ședințele de lucru (și nu numai) asigură cenaclului demnitate și sens în armonie cu spiritualitatea contemporană, cu direcțiile și tendințele literaturii în ansamblu.

Toate acestea concură conjugat la formarea unor valori literare de ținută și la îndeplinirea rolului cultural al cenaclului literar în mediul în care-și desfășoară activitatea. Căci una dintre deschiderile cele mai benefice ale cenaclului este aceea către ceilalți, către iubitorii de frumos, către beneficiarii actului de cultură. În aceeași măsură în care „filtrează" competent și responsabil noi valori pentru literatură, cenaclul contemporan îndeplinește și funcția de placă de rezonanță spirituală în întreprinderea sau localitatea în care există și devine reprezentativ. Contactul cu „marele public" are aceeași valoare ca și descoperirea și afirmarea de noi talente.

Mircea ȘERBĂNESCU

tv

19,00 Telejurnal ● Înfăptuim hotărîrile marelui forum al comuniștilor români !
19,50 Trăim decenii de împliniri măreți. Versuri și cîntece patriotice, revoluționare
20,20 Să trăim și să muncim în spiritul normelor eticii și echității socialiste ● Exigență — condiție a calității muncii
20,40 Puternică mobilizare pentru îndeplinirea exemplară a planului pe luna decembrie și pe întregul an ● Creșterea producției de energie electrică
21,00 Cîntorii ale Epocii de Aur. „Vocația construcției"
21,20 Frumusețea muncii, roadele muncii. Documentar
21,35 Telejurnal

teatre

● Teatrul Național (14 71 71, Sala mare) : **Titanic Vals** — 18; (sala Amfiteatru) : **Capcana** — 18; (sala Atelier) : **Ultimul set** — 18
● Filarmonica „George Enescu" (15 68 75, Ateneul Român) : **Concertul Orchestrei de cameră „Virtuozii din București". Dirijor : Horia Andreescu. Solist : Mihaela Ursuleasa** — 18
● Opera Română (13 18 57) : **Nabucco** — 18
● Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala Schitu Măgureanu, 14 75 46) : **Omul cu mirtoage** — 18
● Teatrul Foarte Mic (14 09 05) : **Noapte bună, mamă** — 19
● Teatrul de comedie (16 64 60) : **Cînd comedia era rege** — 18
● Teatrul „Nottara" (59 31 03, sala Magheru) : **Necazurile unui îndrăgostit** — 18; (sala Studio) : **Sculptură în os** — 18,30
● Teatrul Giulești (sala Majestic, 14 72 34) : **Ar fi fost o mare iubire** — 18
● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy, 15 56 78) : **Toată lumea știe fotbal !** — 18
● Ansamblul artistic „Rapsodia română" (13 13 00) : **Dacă e marți, e spectacol** — 18
● Teatrul „Ion Creangă" (50 26 55) : **Muzicantii veseli** — 15
● Teatrul „Țăndărică" (15 23 77, sala Victoria) : **Dumbrava minunată** — 10; **Aventurile lui Plum-Plum** — 15; (sala Cosmonauților, 11 12 04) : **O fetiță mai cu moț** — 15

cinema

● **Există joi** : SCALA (11 03 72) — 9; 11; 13; 15; 17; 19, COSMOS (27 54 95) — 9; 11; 13; 15; 17; 19, VOLGA (79 71 26) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Enigmele se explică în zori** : GRIVIȚA (17 08 58) — 9; 11; 13; 15; 17; 19, CULTURAL (83 50 13) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Un studio în căutarea unei vedete** : STUDIO (59 53 15) — 10; 12,15; 14,30; 16,45; 19
● **Nea Mărin miliardar** : BUCUREȘTI (15 61 54) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Revanșa** : LIRA (31 71 71) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Cei care plătesc cu viața** : COTROCENI (81 68 88) — 15; 17; 19
● **Un comisar acuză** : VIITORUL (10 67 40) — 15; 17; 19
● **Rochia albă de dantelă** : AURORA (35 04 66) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Mircea** : PATRIA (11 86 25) — 9; 12,30; 16; 19
● **Vînătorul de senzații** : FESTIVAL (15 63 84) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Program special pentru copii și tineret** : DOINA (16 35 38) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Fără prieteni** : TIMPURI NOI (15 61 10) — 9; 12; 15; 18
● **Nu e ușor cu bărbații** : FEROVIAR (50 51 40) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Potopul (III—IV)** : UNION (13 49 04) — 9; 12; 15; 18
● **Miss Arizona** : DRUMUL SĂRII (31 28 13) — 15; 17; 19
● **O seară de iarnă la Gagra** : FLOREASCA (33 29 71) — 9; 11; 13; 15; 17; 19
● **Ultima ninsoare** : POPULAR (35 15 17) — 15; 17; 19

CONSEMNĂRI

DIAMANTELE CONȘTIINȚEI

Multe interferențe, asociații și simetrii se pot descoperi între lumea subteranului energetic și semantica lirismului, între poezie și minerit. Oamenii scrisului au avut nevoie de **cărbune** și mai tîrziu chiar de **mină** de creion ; după cum minerii nu ascund că meseria lor se deschide, coerent și din multe perspective scrisului. Și unii și alții sînt **prospectori** : minerii, ai adîncurilor pămîntești pentru susținerea luminii prometeice, ceilalți căutători de diamante în străfundurile de conștiință ale umanității.

O mai armonioasă coexistență nu se putea imagina decît la Tîrgu-Jiu unde funcționează o întreagă serie de cenacluri, toate alcătuite în cea mai mare măsură din mineri. Spiritualitatea gorjeană și oltenească — și prin ele spiritualitatea românească — descoperă o bogată mină genuină, o amplă experiență de viață transmisibilă prin canalele scrisului literar. Să mai adăugăm rezonanța tradiției reprezentate de două personalități : Tudor Arghezi (originar din Tîrgu Cărbunești) și Constantin Brâncuși, deși primul poet, iar al doilea sculptor, rămîn oameni de mină și de cărbune.

Să enumerăm cîteva din aceste laboratoare de creație în care și-au făcut ucenicia cîțiva dintre cei mai cunoscuți creatori gorjeni : **Columna**, cenaclul centrului municipal de cultură și creație (cu două secții : umor și științifico-fantastic), **Litua**, al centrului de cultură și creație al tineretului ; **Orizonturi** (la Întreprinderea de Mașini-Unelte), **Azur** (de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei), cenaclul **Cărbune și lumină** (Rovinari), **Lumini motrene, Miorița** (Novaci), **Ion Minulescu** (Sadu), **Flacăra** (Țicleni).

Activitatea cercurilor și cenaclurilor literar-artistice are un caracter unitar și de continuitate, înregistrînd multe ieșiri în public, prin participarea alături de alte genuri de manifestări artistice sincretice. Literatura, mai pregnant decît alte genuri, interferează latura psihologică cu cea ideologică ale creației estetice, antrenînd și amplificînd eficiența educativă a artei. Dintre poeții de la Tîrgu-Jiu cîțiva au ajuns la notorietate : au publicat în marile reviste literare, au avut cicluri în plachete sau au tipărit în volume de debut colectiv, cîțiva au scos chiar cărți. Printre aceștia : **Artur Bădița**, profesor, **Adrian Frățilă**, muncitor, **Spiridon Popescu**, energetician, **Constantin Oprița**, lucrător P.T.T., **Victor Barbu**, lucrător comercial, **Titu Rădoi**, profesor, **Ion Popescu**, ziarist, **Ion Cănavoiu**, metodist cultural, și încă mulți alții. Acestea sînt nume cunoscute deja, iar lîngă ele apar altele, ale unor debutanți de care am luat cunoștință cu prilejul unui Cenaclu al Cenacluri-lor gorjene, în care subiectele principale au fost condiția creatorului de provincie, polivalența cenaclului, deschiderea spre oameni. Dintre vorbitori, cîțiva au actualizat probleme de acută actualitate și de un mai larg interes.

Ion Sanda, vicepreședinte al C.J.C.E.S., poet el însuși, sublinia că această eflorescență de tineri creatori se manifestă pe un teren pregătit, deoarece „publicul gorjan gustă poezia, de aceea se impune să aducem cu mai frecvente ocazii pe poeți în fața oamenilor. Ar trebui ca editurile, revistele să se reorienteze spre provincie, unde pulsul muncii și al creației a căpătat în ultimii ani noi dimensiuni".

Tudor Voinea, muncitor, remarca faptul că revistele fac prea puțin pentru provincie, că se simte nevoia de materializare prin publicistică a unei intense activități de laborator. „Cenaclul e un mediu de afirmare și confruntare. Din competiția ce se naște aici pot cîștiga nu numai autorii, dar și revistele, editurile care publică mai ales pe cei din marile orașe".

Nicolae Vinătoru argumenta necesitatea „bazei spirituale", a mediului de creatori, care dezvoltă un limbaj de o anumită factură care esențializează stări suprasensibile și redescoperă profunzimile exprimării prin cuvînt. „În calitate de activist cultural și organizator de cenaclu am observat, de pildă, că la mina Lupoaia minerii ne ascultau cu deosebită atenție, chiar dacă la un moment dat li s-a citit o poezie cu iz experimentalist. Oamenii nu trebuie acuzați că nu vin la spectacole, trebuie să meargă poezia la ei, să ne cunoaștem mai bine prin puterile regeneratoare ale cuvîntului. La Școala populară de artă ar trebui să se înființeze un curs de poezie, ca instrument cultural pornind de la nivelul minim de profesionalizare. La noi în județ chiar s-a concretizat o inițiativă cu totul inedită : poetul Artur Bădița a ținut la cenaclul din Rovinari un **curs de inițiere în poezie** care s-a bucurat de un real succes".

Mariana Renghiuc, muncitoare, deplîngea absența din cenaclu a scriitorilor profesioniști, a criticilor de specialitate, a oamenilor competenți care cunosc atît teoria, cît și practica literară pentru că, de obicei, teoreticienii se dovedesc creatori sterili, iar poeții amatori, realmente talentați, nu depășesc un anumit nivel de informație estetică, tînzînd să rămînă, dacă ne este permis să folosim aici un paralelism „poeți naivi".

Iată numai un eșantion din bogata gamă problematică dezbătută la întîlnirea de la Tîrgu-Jiu a cenaclurilor gorjene, finalizînd o manifestare mai largă, **Dialogurile muncii și creației**, inițiate de Comitetul județean de cultură și educație socialistă.

În Gorj se scot cărbuni și se scrie poezie cu același sentiment al utilității sociale, din convingere și cu implicare politică.

Aureliu GOCI